

Черноіванова Г. С.
кандидат економічних наук, докторант,
доцент менеджменту та бізнесу
Харківського національного університету
імені Семена Кузнеця

Chernoivanova A. S.
Candidate of Economic Science,
Doctoral, Associate Professor of «Management and Business» Department
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ СКЛАДНИКОМ ПІДПРИЄМСТВА

THEORETICAL ZASADI UPRAVLINNYA INNOVATSINNOY STORAGE FACILITIES

Анотація. У статті узагальнено теоретичні положення щодо сутності понять «управління», «інновація», «управління інноваціями» та «управління інноваційною працею». Уточнено визначення понять «управління», «інновація», «управління інноваціями», «інноваційна праця», «управління інноваційною працею». Визначено особливості формулювання функцій, принципів та підходів до управління інноваційним складником підприємства. Встановлено взаємозв'язок сутності та категорій «управління», «управління інноваціями» та «управління інноваційною працею» в сучасних умовах. Обґрунтовано інструментарій управління інноваційним складником підприємства.

Ключові слова: підприємство, управління інноваціями, інновація, інноваційна праця, управління інноваційним складником підприємства.

Постановка проблеми. Сучасна економіка України потребує активізації інноваційної діяльності на всіх економічних рівнях для підвищення конкурентоспроможності країни та її інтеграції у світову економічну систему. Об'єктивна необхідність посилення інноваційного характеру виробничої діяльності в період трансформаційних процесів зумовлює особливу значущість проблеми активізації інноваційного складника підприємства, насиченості процесу управління, змісту інноваційної праці, її наповнення новими компонентами.

Разом із тим складна ситуація у сфері інноваційної діяльності в Україні зумовлює необхідність застосування системного підходу до управління інноваційним складником підприємства на засадах використання різноманітних організаційних та економічних важелів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні, методологічні та методичні аспекти управління інноваціями знайшли відображення в роботах багатьох вітчизняних та закордонних учених: П. Милгрона, Дж. Робертса, А.В. Череп, Л.Г. Олейнікової, О.Г. Черепа, О.В. Ткаченко, А.А. Турила, О.С. Єфремова, К.О. Сорокі, В.І. Покотилової, А.С. Полянської, А.О. Длігача, М.М. Меркулова, А.Г. Поршнева, З.П. Румянцевої, Н.А. Саломатіна, А. Файоля та ін. Однак єдиної точки зору щодо змісту цих економічних категорій досі немає.

У роботі А.В. Череп, Л.Г. Олейнікової, О.Г. Черепа, О.В. Ткаченко [1] досить ґрунтовно визначено зміст понять «управління» та «управління інноваціями». Деякі автори [2] пов'язують поняття «управління інноваціями» з організаційним контекстом. М.М. Ермошенко та Л.М. Ганущак-Єфіменко [3], крім наведеного нижче трактування даної дефініції, пов'язують управління інноваціями з інноваційним аспектом. Такі автори, як Г.Г. Лазутін, В.І. Покотилова, Ю.Ю. Буренніков, Н.В. Поліщук, В.О. Ярмоленко [4; 5] також уважають, що управління інноваціями – це управління інноваційними процесами.

Однак, на нашу думку, це визначення звужує поняття управління інноваціями. Зокрема, автори, на жаль, залишають поза увагою категорію «управління інноваційною працею».

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Оскільки ми у дефініцію «інноваційний складник» включаємо сполучення інновацій та інноваційної праці, то необхідно дати трактовку категорійного інструментарію, уточнити взаємозв'язки між окремими категоріями та визначити єдину методологію управління нею.

Мета статті полягає у встановленні взаємозв'язку між ключовими категоріями «управління», «управління інноваціями» та «управління інноваційною працею» в сучасних умовах на основі систематизації взаємозв'язків та уточнення їх змісту.

Для досягнення поставленої мети дослідження визначено такі наукові завдання:

1) узагальнити теоретичні положення щодо сутності понять «управління», «інновація», «інноваційна праця», «управління інноваціями» та «управління інноваційною працею»;

2) уточнити сутність понять «управління», «управління інноваціями», «інновація», «інноваційна праця» та «управління інноваційною працею»;

3) обґрунтувати інструментарій управління інноваційним складником підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оскільки в економічній літературі [1–28] відсутня чіткість у формулюванні категорій «управління», «управління інноваціями» та «управління інноваційною працею», то було узагальнено діючі підходи до управління інноваціями та управління інноваційною працею, що дало змогу зробити такі висновки.

Теоретичний базис управління інноваційним складником підприємства спирається на сучасне розуміння сутності управління інновацією як системи, в якій подано обґрунтування нових підходів, принципів та функцій управління.

Ефективне управління підприємством на базі інноваційного підходу передбачає детальний перегляд наявних визначень категорій «інновація», «управління», а також вироблення специфічних підходів, принципів та функцій управління. Для цього необхідно системно узагальнити формулювання понять «інновація», «управління підприємством», «управління інноваціями», проаналізувати загальноприйняті підходи, принципи та функції управління, виділити підходи, принципи та функції, які безпосередньо впливають на розвиток підприємства на основі інновацій та інноваційної праці. Управління підприємством на базі інноваційного характеру його розвитку вимагає розуміння його особливостей, формування специфічних підходів, принципів та функцій.

Доцільно провести узагальнення сучасного розуміння сутності управління в сучасних економічних працях. Спочатку на основі поглибленого морфологічного аналізу можна зробити такі висновки.

Більшість авторів розглядає «управління» як процес. До них належать А.В. Череп, Л.Г. Олейнікова, О.Г. Череп, О.В. Ткаченко, О.А. Турецький, М.М. Меркулов, А.О. Длігач, О.Ю. Оболенський, В.Г. Щорін, П. Милгром, Дж. Роберт, О.С. Єфремов, Однак О.К. Єфремов та О.А. Турецький визначають управління також як діяльність. А.О. Длігач та М.М. Меркулов також розуміють управління як діяльність. У Великому економічному словнику за редакцією А.Н. Азриліяна управління розглядається як «керівництво, спрямування будь-якої діяльності» [6]. Схоже визначення подає К.О. Сорока, яка визначає управління «як сферу людської діяльності, яка виникла в результаті розподілу праці для ... досягнення певних цілей» [7]. При цьому вона пропонує ще друге визначення: «Управління – це спрямована координація та організація об'єкта управління» [7]. В.І. Покотилова розглядає управління як цілеспрямовану дію. А.С. Полянська визначає управління як систему управління ресурсами для досягнення визначених цілей. В.І. Тимцуник, В.С. Ціпурина, Н. Тарнавська визначили управління також як систему, але ця система, на їхню думку, повинна бути заснована на інноваціях. Тільки Н. Тарнавська пов'язує цю систему з управлінськими інноваціями, а В.І. Тимцуник та В.С. Ціпурина – з інноваційним підходом. У словнику-довіднику [8] словосполучення «система управління» замінено на «систему впливів». І.П. Філіпшин уважає [9], що «управління – це вибір та реалізація комплексу впливів». Інші автори [10; 11] під управлінням розуміють вплив суб'єкта на людей та економічні суб'єкти для досягнення поставлених цілей. До цієї групи вчених належать А.Г. Поршнев, А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. В Енциклопедичному словнику з управління організацією [7] позначено, що «управління – це вплив суб'єкта на все те, що він намагається підкорити своїй волі, трансформувати, спрямувати на досягнення поставленої цілі». Таким чином, перераховані вище автори розуміють під управлінням вплив. На відміну від них З.П. Румянцева, Н.А. Саломатін, В.М. Хобта, У.В. Лаврик, О.Ю. Попова, О.Ю. Шилова вказують, що управління є управлінською функцією.

О.С. Єфремов розглядає управління з трьох позицій: як особистий вид діяльності високоорганізованих систем, який забезпечує досягнення певної мети; як наукову категорію, де зафіксовано загальні теоретичні поняття та достатньо суттєві властивості наявних у системі відносин; як процес, під час якого досягається виконання сукупності функцій управління.

Таким чином, узагальнюючи проведений морфологічний аналіз, слід підкреслити, що поняття «управління» визначають як: процес, діяльність, систему управління, управлінську функцію, вплив, науку, сукупність навичок, умінь та ін. Таким чином, визначення управління будується відповідно до мети кожного дослідника. Можна виявити такі підходи до форму-

лювання дефініції «управління» на основі проведеного морфологічного аналізу: більш за все дослідники використовують під час визначення поняття «управління» ключове слово «процес» (25,8% з аналізованих понять). Такі ключові слова, як «вплив» та «діяльність», використовуються однаково в процентному співвідношенні (9,7%). Ключове слово «діяльність» також використовується під час трактування сутності управління в іншому контексті (наприклад, вид діяльності, сфера людської діяльності, продукт діяльності). На третьому місці за частотою звернення належить ключовим словам «система управління», «управлінські функції» (6,5%). Інші автори пов'язують «управління» з такими ключовими словами, як «керівництво», «наука», «наукова категорія», «спрямована координація та організація об'єкта», «цілеспрямована дія», «система впливу», «сукупність навичок, умінь».

У табл. 1 розглянуто порівняння ключових слів у визначенні дефініції «управління».

Таблиця 1

**Порівняння ключових слів
у визначенні дефініції «управління»**

№ п/п	Ключові слова	Автор
1	Вплив, система впливів, комплекс впливів	1. Енциклопедичний словник 2. Економічна енциклопедія 3. А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк 4. Словник-довідник 5. І.П. Філіпшин
2	Процес	1. Великий економічний словник 2. О.Ю. Оболенський 3. В.Г. Щорін 4. П. Милгром, Дж. Робертс 5. А.В. Череп, Л.Г. Олейнікова, О.Г. Череп, О.В. Ткаченко 6. О.С. Єфремов 7. О.А. Турецький
3	Вид діяльності, сфера діяльності, діяльність	1. О.С. Єфремов 2. О.А. Турецький 3. К.О. Сорока 4. М.М. Меркулов 5. А.О. Длігач
4	Спрямування	1. Великий економічний словник 2. К.О. Сорока 3. А. Файол
5	Управлінські функції	1. В.М. Хобта, У.В. Лаврик, Ю. Попова, О.Ю. Шилова 2. А.Г. Поршнева, З.П. Румянцева, Н.А. Саломатина
6	Система управління, система управлінських інновацій	1. А.С. Полянська 2. В.І. Тимцуник, В.С. Ціпурина 3. З.Н. Тарнавська
8	Наукова категорія, наука	1. О.С. Єфремов 2. М. Хобта, У.В. Лаврик, О.Ю. Попова, О.Ю. Шилова
9	Різновид енергоінформаційної взаємодії	Н.М. Сіренко
10	Сукупність навичок, умінь	А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна, Л.Ю. Гордієнко
11	Продукт діяльності	М.М. Меркулов
12	Дія, спрямована на об'єкт	В.І. Покотилова

Джерело: складено автором на основі [1–22]

На основі проведеного аналізу порівняння ключових слів дефініції «управління» (табл. 1) отримані такі результати: 1) найчастіше дослідники використовують ключове слово «процес» (25% з аналізованих авторів); 2) друге місце за частотою використання (16,7%) належить ключовим словам «вплив» та «діяльність»; 3) третє місце за частотою використання (12,5%) належить сполученням «система управління» та «спрямування»; 4) на четвертому місці – ключові слова «наука» та «управлінські функції» (8%). Усі інші ключові слова використовуються однаково в процентному співвідношенні.

У процесі управління інноваційним складником підприємства необхідно узагальнити діючі підходи до визначення сутності категорії «інновація»

На основі проведеного аналізу порівняння ключових слів дефініції «інновація» отримані такі результати: найчастіше дослідники використовують ключове слово «результат» (45,7% з аналізованих авторів); друге місце за частотою використання (43%) належить ключовому слову «процес»; третє місце (31,4%) – ключовому слову «нововведення»; на четвертому місці – ключове слово «зміна» (25,7%). Ключове слово «діяльність» використовується 14,2%; «технологія» – 11,4%, словосполучення «використання результатів» та «використання нових ідей» використовуються однаково у процентному співвідношенні – 8,6%. Усі інші ключові слова використовуються рідко.

У нашому дослідженні під інноваціями будемо розуміти комплексний процес, який передбачає впровадження,

використання, розповсюдження та комерціалізацію нововведень для задоволення наявних ринкових потреб або формування нових,

Узагальнення підходів до управління інноваціями дало змогу виявити, що найбільш важливими є системний, ситуаційний, процесний та функціональний підходи.

У зв'язку із застосуванням функціонального підходу до категорій «управління» та «управління інноваціями» необхідно узагальнити наявні функції управління, а потім виділити функції управління інноваціями та управління інноваційною працею, визначити відмінності між функціями управління та управління інноваціями. Розглянемо особливості реалізації функцій управління інноваціями. До функцій управління інноваціями та інноваційною працею будемо відносити загальні функції управління: планування; організація; мотивація; контроль; регулювання. Але, на нашу думку, зміст функцій управління інноваціями та інноваційною працею будуть відрізнятися від загальних функцій управління, тому в нашому дослідженні під управлінням будемо розуміти вид діяльності, який реалізується через функції планування, контроль, організацію та мотивацію та спрямовує діяльність людей у процесі досягнення поставлених цілей.

Слід відзначити, що сучасні погляди вчених, фахівців і практиків до визначення сутності управління інноваціями не відображають парадигми управління. Деякі автори замість сутності управління інноваціями дають визначення управління інноваційною діяльністю або управління інноваційним процесом, інші – інновації у сфері управління (табл. 2). Багато

Таблиця 2

Аналіз поняття «управління інноваціями» в роботах сучасних учених

№ п/п	Автор	Ключові слова	Підхід
1	2	3	4
1	В.В. Стадник, Н.А. Йохна	Невід'ємна частина загального управління	Організаційний
2	В.І. Покотилова	Комплекс заходів щодо стимулювання та реалізації інноваційних ідей	Організаційний
3	А.В. Череп, Л.Г. Олейникова, А.Г. Череп, А.В. Ткаченко	Система управління інноваціями	Системний
4	В.І. Покотилова	Сфера управління підприємством	Організаційний
4	Н.Н. Єрмошенко,	Невід'ємний складник діяльності	Діяльнісний
5	Л.М. Ганущак-Єфименко	Невід'ємна частина виробничої діяльності	
6	С.Н. Ілляшенко, О.А. Біловодська	Відповідно до функціональної схеми підприємства	Функціональний
7	Г.І. Лазутин	Управління інноваційними процесами	Організаційний
8	В.І. Покотилова	Система управління інноваційними процесами	Системний
9	Ю.Ю. Буркніков, Н.В. Полищук, В.О. Ярмоленко	Управління інноваційними процесами	Організаційний
10	Ю.Ю. Буренніков, Н.В. Полищук, В.О. Ярмоленко	Складова частина управління виробничою системою Управління сукупністю інноваційних процесів	Системний Організаційний
11	О.Е. Кузьмин, І.В. Алексєєв, Л.П. Сай, О.О. Коц	Розроблення та реалізація інноваційної стратегії	Стратегічний
12	І.Р. Бузько, О.В. Варатанов, Г.О. Голубенко	Розроблення інноваційної стратегії	Стратегічний
13	А.В. Шевченко	Розроблення інноваційної стратегії	Стратегічний
14	Л.І. Чернобай, П.Б. Кишеня	Впровадження інших організаційно - технічних рішень	Технічний
15	О.Е. Кузьмин, Л.І. Чернобай, А.О. Босак, І. Пащенко	Функція менеджменту	Функціональний
16	В.А. Василенко, В.Г. Шматько	Нові підходи та методи щодо організації управління	Організаційний
17	І. Бузько,	Процес управління	Процесний
18	С. Співак	Процес впливу	Процесний
19	А.А. Турило	1. Складник загальної системи управління 2. Визначення методів впливу і науково-прикладних засад	Системний

Джерело: складено автором на основі [1–3; 5; 22–27]

економістів вважають, що управління інноваціями – це управління інноваційним процесом. Але необхідно підкреслити, що процесний підхід не відображає сутності управління інноваціями, оскільки не розглядає при цьому інші контексти.

Результати морфологічного аналізу сутності поняття «управління інноваціями» на основі робіт сучасних учених [1–3; 5; 22–27] представлено в табл. 2.

Отже, у результаті узагальнення проведеного морфологічного аналізу отримано такі результати: під час визначення поняття «управління інноваціями» найчастіше дослідники використовують ключове словосполучення «розроблення інноваційної стратегії» (18% з аналізованих понять); на другому місці (11%) – «управління інноваційним процесом», «процес» і «частина управління виробничою системою». Усі інші ключові слова (табл. 2) використовуються однаково в процентному співвідношенні.

Таким чином, слід констатувати, що в наявних публікаціях (табл. 2) немає єдиного підходу до управління інноваціями. У нашому дослідженні під час визначення дефініції «управління» та «управління інноваціями» будемо базуватися на принципах процесного та стратегічного підходів, тому категорію «управління інноваціями» потрібно розглядати як із погляду процесного підходу, так і в контексті загальної стратегії підприємства, а також у виробничому й організаційному контекстах.

У нашому дослідженні під управлінням інноваціями будемо розуміти складник загальної системи управління підприємством, яка розглядається в процесному та стратегічному аспектах для досягнення цілей підприємства.

Оскільки методологія управління інноваційним складником підприємства опирається на сучасне розуміння сутності управління як системи, виникає необхідність обґрунтування принципів управління. Для управління інноваціями потрібно використати як загальні принципи управління (цілеспрямованості, системності, цілісності, альтернативності, ієрархічності, динамічності, планованості [1–3; 5; 29]), так і специфічні принципи управління (системності, комплексності, гнучкого реагування, обґрунтованого ризику на всіх етапах життєвого циклу інновацій, структурності, орієнтації переважно на інновації).

Під час управління інноваційною працею необхідно брати до уваги сутність дефініції «інноваційна праця». Під інноваційною працею розуміємо специфічну форму трудової діяльності творчого змісту, коли працівники знаходяться в процесі постійного наукового пошуку нових рішень, підходів до вирішення неявних проблем, результатом чого є творчий доробок, який матеріалізує у собі творчі ідеї на всіх етапах життєвого циклу та втілюються у створенні нової техніки, технології, продукції, послуг; поширенні номенклатури; поліпшенні якості продукції; вдосконалення технології, методів управління тощо.

Управління інноваційною працею необхідно розглядати в комплексі з нормуванням та організацією інноваційної праці. Нормування інноваційної праці повинно бути обов'язковим для всіх категорій управлінського персоналу з диференціацією за видами інноваційних трудових операцій. Функції управління інноваційною працею ідентичні функціям управління інноваціями: планування; організація; мотивація; контроль; регулювання. Функції управління інноваційною працею відрізняються від загальних функцій управління тільки за змістом.

Висновки. Наукова новизна одержаних результатів складається у такому:

1) узагальнено теоретичні положення щодо сутності понять «управління», «інновація», «управління інноваціями» та «управління інноваційною працею»;

2) уточнено визначення понять «управління», «інновація», «управління інноваціями», «інноваційна праця», «управління інноваційною працею»;

3) визначено особливості формулювання функцій, принципів та підходів до управління інноваційним складником підприємства;

4) обґрунтовано інструментарій управління інноваційним складником підприємства.

Майбутнім напрямом дослідження у цій предметній галузі може стати обґрунтування теоретичного підходу до формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним складником підприємства.

Список використаних джерел:

1. Управління інноваційним розвитком підприємства на основі реінжинірингу : [монографія] / А.В. Череп [та ін.]. – Запоріжжя : ЗНУ, 2009. – 270 с.
2. Стадник В.В., Йохна М.А. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства : [навчальний посібник] / В.В. Стадник, М.А. Йохна. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 327 с.
3. Єрмошенко М.М., Ганущак-Єфіменко Л.М. Економіка та управління інноваційною діяльністю : [навчальний посібник] / М.М. Єрмошенко, Л.М. Ганущак-Єфіменко. – К. : Національна академія управління, 2011. – 528 с.
4. Покотилова В.І. Управління інноваційною діяльністю в аграрному виробництві : [монографія] / В.І. Покотилова. – Київ : ННЦІАЕ, 2008. – 304 с.
5. Буренніков Ю.Ю. Управління інноваційною діяльністю в промисловості: сутність, особливості розвитку, шляхи вдосконалення : [монографія] / Ю.Ю. Буренніков, Н.В. Поліщук, В.В. Ярмоленко. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 184 с.
6. Большой экономический словарь / Под. ред. А.Н. Азрилияна ; 5-е изд., доп. и перераб. – М. : Институт новой экономики, 2002. – 1280 с.
7. Сорока К.О. Управління маркетинговою діяльністю на підприємствах машинобудування : [монографія] / К.О. Сорока. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. фін. акад., 2013. – 172 с.
8. Управление предприятием: словарь-справочник. – М. : Профиздат, 1990. – 336 с.
9. Филипшин И.В. Развитие промышленного предприятия: целеполагание и управление изменениями : [монографія] / И.В. Филипшин. – Донецк, 2012. – 316 с.
10. Управление организацией : [учебник] / Под. ред. А.Г. Поршнева, З.П. Румянцевой, Н.А. Саломатина ; 3-е изд. перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2003. – 716 с.
11. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – К. : Знання, 2007. – 1072 с.
12. Милгром П., Робертс Дж. Экономика, организация и менеджмент : в 2-х т. / П. Милгром, Дж. Робертс. – СПб. : Экономическая школа, 1999. – 644 с.
13. Єфремов О.С. Управління інноваційним розвитком підприємства: аспекти методології : [монографія] / О.С. Єфремов. – Луганськ : СНУ ім. В. Даля, 2012. – 504 с.

14. Турецкий О.А. Предприятие в рыночной экономике : [монография] / О.А. Турецкий. – Одесса : Феникс, 2010. – 404 с.
15. Меркулов М.М. Науково-технологічний розвиток і управління інноваціями : [монографія] / М.М. Меркулов. – Одеса : Фенікс, 2008. – 344 с.
16. Длігач А.О. Стратегічне маркетингове управління : [монографія] / А.О. Длігач. – Київ : Алерта, 2012. – 272 с.
17. Fayol H. General and Industrial Management / H. Fayol, I. Grai. – New York: Ieee. 1984. – 112 p.
18. Полянська А.С. Використання ситуаційного підходу в управлінні розвитком підприємства : [монографія] / А.С. Полянська. – Івано-Франківськ : Акцент, 2011. – 432 с.
19. Тимцуник В.І., Ціпуринда В.С. Побудова системи управління підприємства на засадах інноваційного підходу / В.І. Тимцуник, В.С. Ціпуринда // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 6. – С. 10–25.
20. Тарнавська Н. Управління інноваціями у забезпеченні конкурентоспроможності суб'єктів господарювання України / Н. Тарнавська // Зб. наукових праць Тернопільського національного економічного університету: Управлінські інновації. – 2012. – Вип. 1. – С. 52–58.
21. Сіренко Н.М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України : [монографія] / Н.М. Сіренко. – Миколаїв, 2010. – 416 с.
22. Покотилова В.І. Управління інноваційною діяльністю в аграрному виробництві : [монографія] / В.І. Покотилова – Київ : ННЦІАЕ, 2008. – 304 с.
23. Лазутін Г.І. Форми, методи та інструменти реалізації інноваційної політики / Г.І. Лазутін // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 6 (24). – С. 50–57.
24. Економіка інноваційного підприємства : [навч. посібник] / О.Є. Кузьмін [та ін.] ; 2-е вид. – Львів : Міські інформаційні системи, 2011. – 390 с.
25. Бузько И., Спивак С. Управление инновациями на предприятии / И. Бузько, С. Спивак // Бизнес Информ. – 1998. – № 6. – С. 69–72.
26. Чернобай Л.І., Кишеня П.Б. Інновації в системі управління: сутність та особливості впровадження / Л.І. Чернобай, П.Б. Кишеня // Наука й економіка. – 2011. – Вип. 1 (21).
27. Василенко В.О., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент : [навчальний посібник] / В.О. Василенко, В.Г. Шматько ; за ред. В.О. Василенко. – Київ : ЦУЛ ; Фенікс, 2003. – 440 с.
28. Турило А.А. Основи управління інноваційним розвитком підприємства : [монографія] / А.А. Турило. – Кривий Ріг : Вид. Козлов Р.А., 2017. – 307 с.
29. Семенча І.Є. Фунціонування керуючої системи підприємства: теретичні основи та моделювання : [монографія] / І.Є. Семенча. – Дніпропетровськ : Біла К.О., 2012. – 276 с.

Аннотация. В работе обобщены теоретические положения сущности понятий «управление», «инновация», «управление инновациями» и «управление инновационным трудом». Уточнены определения «управление», «инновация», «управление инновациями», «инновационный труд», «управление инновационным трудом». Определены особенности формулировки функций, принципов и подходов к управлению инновационной составляющей предприятия. Установлена взаимосвязь сущности и категорий «управление», «управление инновациями» и «управление инновационным трудом» в современных условиях. Обоснован инструментарий управления инновационной составляющей предприятия.

Ключевые слова: предприятие, управление инновациями, инновация, инновационный труд, управление инновационной составляющей предприятия.

Summary. The paper summarizes the theoretical positions of the essence of "management", "innovation", "management of innovation" and "management of innovative work"; the definitions of "management", "innovation", "innovation management", "innovative work", "management of innovative work"; specific features of the formulation of functions, principles and approaches to management of the innovative component of the enterprise; the interconnection of essence and categories "management", "management of innovations" and "management of innovative work" in modern conditions is established; the toolkit of management of an innovative component of the enterprise is proved.

Key words: enterprise, innovation management, innovation, innovative work, management of the innovative component of the enterprise.